

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Reparation och underhåll.

Besvär av verkstadsidkaren A. angående inkomsttaxering år 1950. — A., som hos TN yrkade avdrag för kostnader för reparationsarbeten å sin villa, förvägrades avdrag för bl. a. 535 kr, avseende omläggning av en altan. A. framhöll, att altanen, som utgjorde en del av byggnaden, hade gjutits felaktigt med påföljd att sättningar och sprickor uppstått i altangolvet. Vatten trängde ner och hotade att genom fukten förstöra rappning och en yttervägg mot altanområdet. A. hade blivit tvungen att hugga upp altanen och gjuta om golvet, varvid även på altanen inlagda klinterplattor måst avlägsnas och på nytt ditläggas. Arbetet hade utgjort absolut nödvändiga reparationsarbeten för att fastigheten ej skulle förstöras. PN: ej ändring. TI invände hos KR, att ifrågakarande arbeten uppenbarligen föränletts av ett vid fastighetens uppförande begånget fel. Utgiften kunde därför icke hänföras till kostnader för byggnadens underhåll. KR: ej ändring. RR förklarade A. berättigad till avdrag för beloppet 535 kr. (RR:s utslag den 16/6 1955.)

Kostnader för planerad fabriksbyggnad.

Besvär av Nordiska Scarfsfabriken Aktiebolag angående inkomsttaxering år

1951. — Bland administrationskostnader hade bolaget bokfört ett belopp å 7.349 kr, avseende kostnader för en planerad fabriksbyggnad för den egna rörelsen. Efter upprepade avslag om arbets- och byggnadstillstånd hade byggnadsplanerna förfallit och definitivt avförts. TN och PN vägrade avdrag. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 2/9 1955.)

Fråga om bolagsmans rätt till avdrag för premie för livränta till änka efter delägare i handelsbolag.

Besvär av direktören S. angående inkomsttaxering år 1951. — D. och S:s fader hade år 1916 bildat ett handelsbolag. År 1939 ingicks en överenskommelse mellan delägarna om huru bolagsförhållandet skulle regleras i händelse av enderas frånfälle. Enligt överenskommelsen vore S:s fader i händelse av D:s död berättigad att på angivna villkor övertaga bolaget och fortsätta rörelsen under oförändrad firma. Sedan D. avlidit under 1945, träffades 1946 mellan D:s dödsbo och handelsbolaget överenskommelse om slutlig reglering och avveckling av samtliga mellanhavanden. Handelsbolaget skulle till dödsboet utbetala det belopp, som innestode oguldet å D:s privatkonto, jämte ränta. Handelsbolaget åtog sig att låta två D:s barnbarn och en hans son åtnjuta andel

av bolagets vinst under 1945 och 1946 med vissa belopp. Vidare utfärdade handelsbolaget en förbindelse att, räknat från och med den 1/4 1945, till D:s änka, Eva D, så länge hon levde, utgiva en årlig pension av 24.000 kr. För pensionsförbindelsen ställdes bankgaranti. Under 1947 ombildades bolaget till kommanditbolag med ett insatskapital av 600.000 kr., varav 25 % innehades av S. Kommanditbolaget tecknade mot engångspremie år 1950 hos ett försäkringsbolag en livränteförsäkring, enligt vilken under Eva D:s återstående livstid, dock minst i 20 år, till kommanditbolaget såsom ägare till försäkringen skulle utbetalas ett årligt livräntebelopp av 24.000 kr. Premien utgjorde 429.559 kr. och betalades i sin helhet vid försäkringens tecknande. — Vid 1951 års taxering yrkade kommanditbolaget avdrag för pension till Eva D. med 18.000 kr. ävensom för engångspremien. PN beviljade S. avdrag för den på honom belöpande andelen av det till Eva D. utbetalda beloppet 18.000 kr. men icke för hans andel, 107.390 kr., av engångspremien. Hos KR yrkade S. avdrag för sistnämnda andel. TI invände bl. a.: Det av bolaget till Eva D. utbetalda beloppet finge anses utgöra köpeskillingen för den av dödsboet avyttrade andelen i handelsbolaget och därför icke vara avdragsgillt. Även om beloppet icke skulle betraktas såsom del av köpeskillingen, kunde avdrag för engångspremien icke medgivas, när fråga icke vore om utbetalning till personal, som vore eller varit anställd i rörelsen, eller efterlevande till sådan personal. KR yttrade: Omständigheterna i målet — särskilt det förhållandet att Eva D. icke varit delägare i dödsboet efter sin make — få anses giva stöd för antagandet att handelsbolagets utfästelse om livränta till Eva D.

icke utgjort av S:s fader på detta sätt erlagd köpeskillning för D:s andel i handelsbolaget. Då grunden för utbetalningen av livränta till Eva D. måste anses hava varit hennes avlidne makes delägarskap i handelsbolaget, kan livräntan icke betraktas såsom pension till efterlevande till en i företaget anställd person utan får anses hava haft karaktär av sådan periodisk utbetalning, för vilken avdrag är medgivet jämlikt 46 § 2 mom. KL och 4 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt. Med hänsyn härtill kan avdrag för engångspremien icke lagligen medgivas, men får S. i stället anses berättigad åtnjuta avdrag för på honom belöpande andel av det belopp å 24.000 kr., som under beskattningsåret utgivits till Eva D. Härav har avdrag redan medgivits med 18.000 kr., varför till fördelning återstår allenast 6.000 kr., varav 1.500 kr. belöpa på S. — Hos RR fullföljde S. sin hos KR förda talan. RR lämnade besvären utan bifall. (RR:s utslag den 17/5 1955.)

Fråga om lön som hustru uppburit såsom farmaceut i mannens apotek skall anses ha härflutit från mannens rörelse.

Besvär av TI angående apotekaren N:s och hans hustrus inkomsttaxering år 1951. — Vid beräkning av N:s inkomst av apoteksrörelse hade PN ansett ett belopp av 2.670 kr, som hustrun i sin egenskap av farmaceut i den av mannen bedrivna rörelsen uppburit från föreningen apotekarkårens ålderstilläggs-kassa, utgöra en del av hennes lön från rörelsen samt förty tillagt nämnda belopp och icke tagit detsamma till beskattning hos hustrun. I följd därav och då hustrun i övrigt endast haft inkomst av kapital hade hon icke erhållit s. k. hustruavdrag.

KR förklarade emellertid, att beloppet ifråga icke bort tilläggas vid beräkningen av mannens nettointäkt av rörelse samt att hustrun i stället varit skattskyldig för samma belopp med rätt till hustruavdrag. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 2/9 1955.)

Stipendium för utbildning.

Besvär av mariningenjören N. angående inkomsttaxering år 1948. — PN och KR ansågo N. skattskyldig för ett stipendium, som han erhållit från marinförvaltningen för studieresa i U.S.A. Stipendiet hade utgått jämlikt ett K. brev 25/8 1944. Enligt detta kunde den som enligt bestämmelserna i reservbefälskungörelsen för marinen befordrats till mariningenjör av 2. graden i mariningenjörskårens reserv av chefen för marinen på ansökan tilldelas stipendium under en tid av 18 månader. Innehavaren av stipendium skulle "för vinnande av förkovran i yrket" under minst 18 månader tjänstgöra vid större utländskt eller inländskt skeppsvärv eller — efter särskilt tillstånd — företaga utländsk studieresa. Stipendiet utbetalades månadsvis. RR förklarade det av N. uppburna beloppet icke hava utgjort för N. skattepliktig intäkt, när beloppet måste anses hava utgjort ett stipendium för N:s utbildning. (RR:s utslag den 7/9 1955.)

Kyrkoherdars representation.

Besvär av kyrkoherden W. m. fl. angående inkomsttaxering år 1950 och 1951. — Avdrag för representation vid återinvigning av gammal kyrka 195 kr, prostvisitation 200 kr och biskopsvisitation 900 kr medgavs icke, ehuru klagandena åberopat, att de som deltagit i förrätningar-

na icke kunnat få mat på restaurant på närmare håll än 2—3 mil och därför i stället måst inbjudas till resp. prästgård. (RR:s utslag den 7/9 1955.)

An m.: Möjligen får utgången i RA 1949 ref. 8 — där kyrkoherde, vilken "på grund av sin tjänstställning samt ortens avskilda läge och där rådande förhållanden nödgats i icke obetydlig omfattning tillhandahålla kost och i åtskilliga fall även logi i sitt hem åt myndighetspersoner och andra som i kyrkliga eller allmänna angelägenheter besökt orten" medgivits visst avdrag — anses i någon mån beroende på att det där gällde särskilda av krigstiden betingade förhållanden.

Kostnader i samband med studieresa.

Besvär av revisionssekreteraren H. angående inkomsttaxering år 1950. — H. hade våren 1948 fått ett s. k. domarstipendium å 1.000 kr för att studera rättegångsförfarandet i England. Något senare fick han av chefen för justitiedepartementet i uppdrag att i England även studera rättshjälp åt mindre bemedlade utan särskild ersättning men mot tjänstledighet under en del av tiden med s. k. B-avdrag — i övrigt semester. Av H. utöver stipendiet med 606 kr yrkat avdrag för kostnader i samband med resan medgavs icke. (RR:s utslag den 16/6 1955.)

Fördyrade levnadskostnader.

A. Besvär av revisorn J. angående inkomsttaxering år 1951. — J., som bodde i Stora Skedvi socken, hade från inkomst av tjänst som siffergranskare vid Dalarnas Mejeriförening u. p. a. i Falun, tillgodofört sig avdrag för ökning av levnadskostnader med 1.680 kr., därav 800 kr avsåg hyra i Falun och 880 kr för-

höjda kostnader i övrigt. TI invände hos PN, att då J:s anställning hos mejeriföreningen i Falun vore stadigvarande och innehafvs sedan ett flertal år tillbaka, borde dylikt avdrag med hänsyn till bestämmelserna i p. 3 andra st. anv. till 33 § KL icke medgivas. J. genmälde, att, som han ägde fastighet i Stora Skedvi socken, där han f. ö. innehade andra uppdrag, kunde det icke begäras att han skulle bosätta sig i Falun, särskilt vid hans snart fyllda 70 år. PN vägrade avdrag. KR: ej ändring. RR förklarade J. berättigad till avdrag för ökning av levnadskostnaderna på grund av sin verksamhet i Falun med 1.200 kr. (RR:s utslag den 2/9 1955.)

B. Besvär av reseinspektören M. angående inkomsttaxering år 1949. — M. som var anställd hos Margarin AB:s avdelningskontor i K., yrkade avdrag för fördyrade levnadskostnader under 204 resdagar med tillhoppa 4.481 kr. Avdraget motsvarade erhållna traktamenten från bolaget, vilka utgått efter vissa grunder: 27 kr för helt dygn, 16 kr för hel och 8 kr för halv resdag första dagen o. s. v. Det erhållna bruttobeloppet hade minskats med inbesparade levnadskostnader efter 2:50 kr för dag. TN och PN medgav avdrag efter 22 kr för resdag minus 2:50 kr för inbesparade levnadskostnader per dag. KR: ej ändring. Hos RR anförde M., att traktamentenas storlek av bolaget avpassats efter dess erfarenhet av reseinspektörernas arbete. Traktamentena skulle enbart täcka utgifterna för kost och logi m. m. Med hjälp av månadens veckorapporter granskade bolaget den vid varje månads slut insända räkningen och bedömde traktamentenas skälighet. Därefter skedde även granskning hos huvudkontoret. — RR förklarade M. be-

rettigad att erhålla avdrag i berörda hänseende med yrkat belopp, 4.481 kr. (RR:s utslag den 7/9 1955.)

Fråga huruvida skattepliktig realisationsvinst uppkommit i samband med aktiebolags inlösen av aktier.

Besvär av direktören C. angående eftertaxering för år 1948. — Å bolagsstämma den 28/4 1947 beslöt Aktiebolaget Å. & R. med ett aktiekapital av 1.200.000 kr att genom fondemission öka aktiekapitalet med 600.000 kr. I samband härmed skulle 6.000 B-aktier utgivas. Enligt bolagsordningen skulle dessa B-aktier kunna efter beslut å bolagsstämma inlösas. Innehavare av till inlösen bestämd B-aktie skulle vara skyldig att en månad efter uppsägning av bolagets styrelse för aktien taga lösen med belopp, svarande mot aktiens nominella värde. Vid tidpunkten för nämnda bolagsstämma ägde C. 3.000 A-aktier i bolaget, vilka C. under 1946 köpt av det av honom ägda Aktiebolaget C. Å extra bolagsstämma den 1/11 1947 beslöt Aktiebolaget Å. & R. att nedsätta aktiekapitalet med 600.000 kr genom att i föreskriven ordning inlösa de förenämnda 6.000 B-aktierna. Inlösningen verkställdes den 6/12 1947 och den därigenom gjorda nedsättningen av aktiekapitalet inregistrerades den 23/1 1948. Redan innan inlösningen verkställt hade emellertid C. den 24/11 1947 till sina döttrar överlåtit 3.000 B-aktier. — Hos PN yrkade TI, att C. måtte för år 1948 eftertaxeras för realisationsvinst, som uppkommit genom förenämnda inlösen av aktier, till belopp av 59.460 kr., motsvarande skillnaden mellan det å aktierna utskiftade beloppet, 150.000 kr, och så stor del av inköpssumman för aktierna, 330.000 kr, som svarade mot förhållandet

mellan hela det å aktiestocken i bolaget utskiftade beloppet, 600.000 kr, och aktiestockens i bolaget värde vid utskiftningen, 2.187.000 kr, däri inräknat det därå utskiftade beloppet. (Ang. beräkningen jämför RÅ 1938 ref. 11) — C. invände bl. a., att realisationsvinsten uppkommit först genom bolagets inlösen av aktierna den 6/12 1947, d. v. s. efter det han bortgivit dem. Någon fordringsrätt mot bolaget hade icke uppkommit genom inlösningsbeslutet den 1/11 1947. Realisationsvinsten kunde tidigast anses ha uppkommit, då bolaget utbetalade lösensumman. Dessutom ansåg C., att tvångsförsäljning förelåg, då han såsom minoritetsaktieägare måst finna sig i inlösningsbeslutet. — PN fann icke skäl att bifalla TI:s yrkande. KR biföll emellertid detsamma. RR yttrade: Utskiftning av tillgångar på grund av den å bolagsstämman den 1/11 1947 beslutade nedsättningen av aktiekapitalet får anses hava ägt rum först, då de utskiftade tillgångarna blivit för aktieägarna tillgängliga för lyftning. Av handlingarna i målet framgår icke, att detta varit fallet tidigare än vid tidpunkt efter den 24 november 1947, då C. bortgivit B-aktierna till sina döttrar. Med hänsyn härtill och då ej heller eljest i målet förekommit omständighet, på grund varav i förevarande fall för C. uppkommit skattepliktig realisationsvinst, prövar RR lagligt undanröja de överklagande eftertaxeringarna. (RR:s utslag den 7/9 1955; en ledamot var skiljaktig och ansåg, att med grunderna för ifrågavarande lagstiftning och praxis beträffande köp eller byte syntes bäst överensstämma att i normala fall avyttring ansåges ha skett senast när mottagaren erhållit meddelande om inlösningsbeslutet, vilket i föreva-

rande fall skett, medan C. ännu var ägare av aktierna.)

Anm.: Enligt 5 § förordningen om utskiftningsskatt anses nedsättning av aktiekapitalet ha skett, när de utskiftade medlen blivit för delägarna tillgängliga för lyftning. — Jämför även RÅ 1950 ref. 33 (Skattenytt 1951 s. 9 — 10) och ref. 37 (Skattenytt 1951 s. 41—42). . .

Familjeavdrag för husföreståndarinna.

Besvär av stadsskogvaktaren M. angående inkomsttaxering år 1948. — M. var bosatt och mantalsskriven i L. och hans hustru var bosatt och mantalsskriven i K. Sedan KR förklarat, att makarna M. skolat taxeras såsom av varandra oberoende skattskyldiga med rätt att vardera åtnjuta halvt familjebidrag för två barn, yrkade mannen M., vilken hade hand om barnen och därför anställt husföreståndarinna, att erhålla familjeavdrag för denna. TI invände, att då M. vore gift, han icke syntes kunna komma i åtnjutande av ifrågavarande avdrag. RR ogillade M:s yrkande. (RR:s utslag den 9/6 1955.)

Engångskostnad för framdragande av elektriska ledningar m. m.

Besvär av Aktiebolaget Sjötofta Tråd- drageri angående eftertaxering för år 1943. — RR fann tillräckliga skäl icke föreligga att eftertaxera bolaget för följande utgifter, nämligen inköp av karta till kontoret 31 kr, ersättning för mark till ledningar 780 kr, apparatur i transformatorstationer samt montage därav 1.060 kr, stolptransformatorer 989 kr och nedmontering av äldre transformatorer m. m. 36 kr. (RR:s utslag den 1/9 1955.)

Anm.: Ifrågavarande ledningar m. m. torde ha ansetts hänförliga till lös egendom, icke till fast egendom.